

**PLAN DE COMUNICARE PENTRU CONSERVAREA
BIODIVERSITĂȚII ÎN SITUL NATURA 2000
„ROSCI321 MOLDOVA SUPERIOARĂ”,
JUDEȚUL SUCEAVA**

RUXANDRA IONCE

**Kommunikationsplan für die Erhaltung der Biodiversität
in dem Naturgebiet „ROSCI0321 Obere Moldova”,
Landkreis Suceava**

(Zusammenfassung)

Alle Strategien und Entwicklungspläne, unabhängig von dem Bereich, für welchen sie ausgearbeitet werden, gehen von dem Grundsatz der nachhaltigen Entwicklung aus. In diesem Kontext, neben den sozialen und ökonomischen Aspekte, erhält die Biodiversität – die zu der Lebenserhaltung auf Terra trägt – einen Sonderplatz im Bereich der Komponente *Umwelt*.

Zu dem Landkreis Suceava gehören 7 besondere avifaunistische Schutzgebiete und 23 Gebiete von gemeinschaftlicher Bedeutung, die auch in das europäische ökologische Netzwerk *Natura 2000* eingeschlossen worden sind und für welche die Erstellung von Managementpläne, die eine Verbesserung der ökologischen Kohärenz und die Erhaltung eines vorteilhaften Status für den Schutz der Arten und Lebensräume gewährleisten sollen, das Erhaltungsziel ist. Ein wichtiger Bestandteil im Prozess der Ausarbeitung und, folglich, der erfolgreichen Umsetzung eines Managementplanes ist der permanente Dialog mit der Gemeinschaft und mit den Interessenten in dem *Natura 2000*-Gebiet, wobei die Erstellung eines Kommunikationsplanes notwendig ist.

Der EUDEMOS-Verein, als Partner von GEC Bucovina bei der Umsetzung des Projektes, durch welches einen Managementplan für den *Natura 2000* – „Gebiet ROSCI0321 Obere Moldova” erstellt wurde, hat einen Kommunikationsplan bezüglich der Bedeutung der Erhaltung der Biodiversität ausgearbeitet. Der Plan hat zu dem erfolgreichen Schluss des Projektes wesentlich beigetragen.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Obere Moldova, Erhaltung, Biodiversität, Kommunikation, Interessenten.

Analele Bucovinei, **XXII**, 2 (45), p. 197–204, Rădăuți-București, 2015

Proiectul „CONBIOMOLDAVIA – Conservarea biodiversității printr-un management adecvat al ariei naturale protejate «MOLDOVA SUPERIOARĂ» contract 141042/17.06.2013, SMIS-CSNR 43343” a fost implementat de către Grupul Ecologic de Colaborare GEC BUCOVINA în parteneriat cu Asociația de Inițiativă Democratică și Ecologică EUDEMOS prin sistemul de finanțare PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL „MEDIU” 2007–2013, Axa Prioritară 4 – Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii, Domeniul major de intervenție – Dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management pentru protejarea biodiversității rețelei *Natura 2000*.

Planul de management pentru Aria naturală protejată „Moldova Superioară” asigură îmbunătățirea coerenței ecologice și menținerea unui statut favorabil de conservare a speciilor și habitatelor care fac obiectul conservării sitului. Aria naturală „Moldova Superioară” a fost declarată prin Ordinul ministrului Mediului și Dezvoltării durabile nr. 1 964/2007, modificat de Ordinul ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2 387/29.09.2011. Aceasta este definită ca zonă cu pondere de fond forestier și cinegetic, acest ultim aspect fiind concretizat prin existența a patru fonduri cinegetice: două cu statut privat (Măgura și Muncel) și două cu statut de stat, administrate de către Direcția Silvică Suceava (Botuș și Valea Putnei), pentru carnivore mari (urs, lup, râs).

Declararea de dată recentă a Ariei naturale protejate „Moldova Superioară” face ca majoritatea populației rezidente în sit să nu cunoască existența acesteia și nici a obligațiilor în raport cu aceasta. Lipsa unor instrumente eficiente de comunicare cu publicul și, în special, cu proprietarii de teren din zonă face ca gradul de conștientizare a importanței conservării biodiversității în aria naturală protejată să fie aproape inexistent. Pentru derularea proiectului a fost necesară inițierea unui dialog cu toți factorii interesați, care să conducă la un consens cu privire la managementul pe termen lung al ariei naturale protejate, ceea ce înseamnă ca toți cei din zonă (agricultori, săteni, primari și consilieri locali, oameni de afaceri etc.) să contribuie la obținerea unor bune rezultate conservative, identificându-se o soluție managerială practică, durabilă și pe deplin integrată cu alte bune practici locale de utilizare a terenurilor.

Pentru derularea unor acțiuni eficiente de comunicare și conștientizare în domeniul conservării biodiversității, este necesară înțelegerea modului de elaborare a unei strategii, a unui plan de acțiuni pentru atingerea scopului propus, pornind de la obiectivele de comunicare propuse în funcție de aspectele socio-economice identificate din arealul ariei naturale, categoriile ce intră în grupurile de interes și publicul țintă în raport cu specificul sitului *Natura 2000*, limbajul ales pentru comunicare, metodele de comunicare/conștientizare (în funcție de fiecare categorie de respondenți în parte). Este necesară înțelegerea modului de abordare diferențiat pentru fiecare grup de interes în parte, alegerea mesajelor corecte și de impact pentru fiecare grup în parte.

Elaborarea și implementarea unui plan de comunicare sustenabil cu grupurile țintă din aria naturală au ca scop final conștientizarea de către aceștia a importanței ecosistemelor din situl *Natura 2000* „Moldova Superioară” și a consecințelor pierderii acestora, precum și de conștientizare în rândul populației a rolului pe care îl joacă aceasta în conservarea diversității biologice.

Planul de comunicare stabilește scopurile comunicaționale, alege canalele de comunicare și mesajele potrivite și stabilește metodele de evaluare.

Planul de comunicare elaborat de către Asociația EUDEMOS, care a condus la elaborarea de o manieră participativă, a tuturor factorilor interesați, a unui Plan de management al Ariei naturale „Moldova Superioară” îl prezentăm ca pe un model facil și adaptabil oricărui demers de acest fel.

1. Analiza situației curente

Printre obiectivele specifice ale unei gestionări corecte a diversității biologice, alături de cercetarea științifică, protejarea speciilor sălbatice, menținerea funcțiilor ecologice, sunt și educația, utilizarea durabilă a resurselor ecosistemelor naturale, ocrotirea particularităților culturale și tradiționale. În lucrarea *Sugestii pentru realizarea unei Strategii Naționale de Comunicare, Educație și Conștientizare Publică privind Biodiversitatea din România*, elaborată în cadrul proiectului finanțat de Fondul Global de Mediu prin Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare – *Suport pentru Conformarea Strategiei Naționale și a Planului de Acțiune pentru Biodiversitate (NBSAP-RO) cu Convenția privind Diversitatea Biologică (CBD) și Realizarea Mecanismului de Informare (CHM)*, s-a identificat ca o direcție strategică „îmbunătățirea comunicării între toți deținătorii de interese, pentru facilitarea cooperării în domeniul conservării biodiversității”.

Acest lucru se poate realiza printr-o campanie de informare privind importanța biodiversității și a consecințelor pierderii acestora precum și de conștientizare în rândul populației a rolului pe care îl joacă aceasta în conservarea diversității biologice.

Pentru atingerea obiectivelor de conservare din Aria naturală protejată „Moldova Superioară” și pentru a veni în sprijinul gestionării corecte a biodiversității, în sensul unei dezvoltări durabile, se realizează o campanie de informare-conștientizare a populației și a factorilor interesați în acest sens. Scopul acestei campanii de comunicare a conservării biodiversității este de a-i familiariza pe deținătorii de interese cu ceea ce le este comun tuturor, și anume nevoia de biodiversitate sănătoasă și funcțională, care să răspundă necesităților fiecărui deținător de interese în parte, atât în domeniul protecției mediului cât și în cel economic și social.

O informare corectă a populației asupra beneficiilor și oportunităților generate de administrarea eficientă a ariei naturale dorim să conducă la un grad

ridicat de conștientizare de către aceasta a importanței menținerii proceselor ecologice esențiale și a sistemelor de care depinde viața.

Analiza SWOT (*Strengths Weaknesses Opportunities Threats*) prezintă aspectele actuale din Aria naturală protejată „Moldova Superioară”.

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - capacitate, abilități și spirit de angajare a echipei de management, bazată pe experiența acumulată prin implementarea unor proiecte similare; - existența unor relații pozitive cu factorii interesați: autoritățile de mediu, Direcția Silvică Suceava, Inspectoratul Școlar Județean Suceava, administrațiile publice locale din municipiul Câmpulung Moldovenesc și comunele Breaza, Fundu Moldovei, Pojorâta, Sadova; - succese recente de management în implementarea unor proiecte cu finanțare externă și internă; - eligibilitate în accesarea de fonduri interne și externe în domeniul protecției mediului. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aria naturală protejată „Moldova Superioară” fiind declarată recent (la sfârșitul anului 2011), populația rezidentă în sit nu cunoaște existența acesteia; - nu există un sistem de comunicare interactiv cu comunitățile locale din arealul ariei naturale pe tema valorii serviciilor ecosistemelor din sit, importanța conservării diversității biologice pentru creșterea calității vieții și, mai ales, pentru dezvoltarea durabilă a comunității; - lipsa unui custode al ariei naturale protejate și slaba dotare tehnică a agenției teritoriale de mediu au condus la inexistența unui dialog cu comunitățile locale din aria naturală cu privire la îndatoririle dar și oportunitățile pe care le au ca deținători de proprietăți în aceasta; - opoziția agenților economici care vor să desfășoare activități în zonă; - lipsa unui plan de management avizat pentru Aria naturală protejată „Moldova Superioară”.
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> - elaborarea și avizarea <i>Planului de management pentru Aria naturală protejată „Moldova Superioară”</i> conduce la posibilitatea primirii, de către proprietarii de teren, de plăți prin pachetul Agro Mediu (pentru pajiștile seminaturale), plăți compensatorii pentru terenul agricol, compensații pentru suprafețele de teren din fond 	<ul style="list-style-type: none"> - reticență din partea proprietarilor de teren din zona ariei naturale protejate, care privesc existența acesteia ca o restrângere a drepturilor lor de proprietate; - opoziția celor care practică braconajul și tăierile ilegale de masă lemnoasă (modalități de câștig pentru unii cetățeni), datorită restrângerii masive a

forestier; - creșterea stabilității economice și sociale a locuitorilor din zona Ariei naturale protejate „Moldova Superioară” prin posibilitatea certificării produselor locale, ecoturism; - existența, în municipiul Câmpulung Moldovenesc și comuna Pojorâta a unor eco-școli interesate în promovarea valorii ecosistemelor naturale; - interesul crescut al școlilor din celelalte comunități din situl <i>Natura 2000</i> de a participa la acțiuni de promovare a conservării biodiversității; - interesul administrațiilor publice locale din areal de a cunoaște obligațiile și oportunitățile pe care le au în raport cu existența ariei naturale protejate în comunitatea pe care o administrează; - posibile relații și parteneriate noi cu alte ONG-uri, voluntari de mediu.	activităților generatoare de venit din zonă.
---	--

2. Analiza factorilor interesați

Agencia pentru Protecția Mediului Suceava, conform prevederilor *Hotărârii Guvernului nr. 1 000/2012 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia* are, printre atribuțiile specifice, și aceea de a sprijini activitățile de conștientizare a publicului în domeniul conservării biodiversității. Este direct interesată de respectarea legislației specifice, având și atribuții în evaluarea carnivorelor mari, menținerea unui stadiu favorabil de conservare a acestora.

Inspectoratul Școlar Județean Suceava își axează activitatea și pe promovarea valorilor ecologice în rândul copiilor, pornind de la ideea că educația ecologică este o condiție fundamentală a realizării unui echilibru între om și natură, între ecologie și economie. Cultivarea la copii a sensibilității față de ceea ce-i înconjoară, formarea unei atitudini ecologice active și responsabile, care să permită manifestarea unei conduite adecvate în relația cu natura înconjurătoare reprezintă un deziderat important pentru societate. Tinerii sunt, astfel, promotorii schimbării atitudinii față de mediu în comunitățile locale, atrăgând părinții, bunicii, membrii

comunităților în derularea unor acțiuni care conduc în timp la creșterea calității vieții, din punct de vedere al condițiilor de mediu.

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, prin Facultatea de Silvicultură, și-a conturat misiunea proprie și obiectivele pe care trebuie să le îndeplinească în concordanță cu misiunea și obiectivele generale ale Universității, cu necesitățile actuale și perspectivele de gospodărire a fondului forestier, bazându-se pe tradiția europeană a învățământului silvic superior bucovinean. În cadrul acestei Facultăți există și programul de studii *Ecologie și protecția mediului*. Prin urmare, cadrele didactice și studenții din cadrul Facultății de Silvicultură sunt promotori ai implementării celor mai eficiente metode de conservare și gestionare pe termen lung a ecosistemelor, fiind direct interesați și pregătiți în promovarea valorii ecosistemelor.

Direcția Silvică Suceava este responsabilă pentru administrarea și supervizarea tuturor activităților forestiere ce se realizează în fond forestier în județul Suceava. Este interesată de implementarea unui management eficient al ariei naturale protejate, prin consultarea și implicarea factorilor interesați, care conduce astfel la scăderea defrișărilor ilegale și a braconajului

Institutul de Cercetări și Amenajamente Silvice Câmpulung Moldovenesc este interesat de starea ecologică a ecosistemelor forestiere, de evaluarea aspectelor ecologice și genetice ale carnivorelor mari.

Administrațiile publice locale din municipiul Câmpulung Moldovenesc, comunele Breaza, Fundu Moldovei, Pojorâta și Sadova. Existența Ariei naturale protejate „Moldova Superioară” pe teritoriul localităților pe care le administrează presupune conștientizarea unor obligații precum aceea de a introduce aria naturală în planurile de urbanism general și de a ține cont, la eliberarea certificatelor de urbanism, de locația construcțiilor în raport cu situl *Natura 2000*.

Asociații ale fermierilor care sunt direct interesați de existența ariei naturale protejate din perspectiva posibilității certificării produselor.

Gestionari de fond cinegetic. Elaborarea planului de management asigură măsuri de conservare a speciilor de carnivore mari, de interes cinegetic, fiind astfel direct interesați de activitățile din proiect, de colaborarea în activitățile de conștientizare a populației cu privire la necesitatea respectării unor măsuri de conservare a speciilor de interes comunitar și/sau național și a habitatelor aferente, reducând astfel braconajul.

3. Analiza canalelor/instrumentelor de comunicare

Pentru atingerea scopului propus în *Planul de comunicare*, au fost utilizate toate cele trei canale de comunicare: tipărituri (afișe, pliante, broșuri, articole de presă), canalele informatice (website proiect și website-uri promotori proiect) și canalele „face to face” (conferințe, seminarii, mese rotunde, dezbateri publice).

S-au utilizat, în acest sens, cele două instrumente importante: informarea (comunicare într-un sens) și comunicarea (comunicarea în dublu sens, în vederea implicării în mod activ a publicului țintă în gestionarea ariei naturale protejate). S-au corelat instrumentele utilizate cu fiecare grup țintă în parte, în funcție de aria de interes a fiecăruia.

4. Obiectivele planului de comunicare

Scopul acestei campanii de comunicare a conservării biodiversității este de a-i familiariza pe deținătorii de interese cu ceea ce le este comun tuturor și anume nevoia de biodiversitate sănătoasă și funcțională, care să răspundă necesităților fiecărui deținător de interese în parte, atât în domeniul protecției mediului cât și în cel economic și social. Pornind de la ideea că natura nu aparține doar celor implicați în conservarea ei, ci nouă, tuturor, obiectivul principal al strategiei noastre de comunicare este transmiterea către publicul larg a importanței conservării biodiversității în situl *Natura 2000* „Moldova Superioară” și facilitarea implicării grupului țintă în acest proces.

Pentru această campanie de conștientizare, obiectivele de comunicare au fost:

- minim 40% din grupul țintă să fie informat despre valorile și serviciile biodiversității în Aria naturală protejată „Moldova Superioară” prin intermediul acestei campanii;
- includerea ariei naturale protejate în planurile de urbanism general ale localităților.

5. Mesajele

Mesajele utilizate pe materialele tipărite, în canalele informatice, au fost:

- Biodiversitatea oferă servicii neprețuite pentru tine și familia ta. Bucură-te responsabil de aceste servicii!
- Natura dă calitate și sănătate produselor tale.
- Protejarea naturii înseamnă asigurarea vieții pentru urmașii noștri. Să acționăm împreună!
- Pierderea biodiversității duce la sărăcirea populației. Să lucrăm împreună pentru o schimbare!
- Părinți, păstrați natura pentru viitorul nostru, al copiilor!
- Noi comunicăm importanța stopării pierderii biodiversității. Tu cum răspunzi?

6. Activități tip (comunicare directă, dezvoltare de materiale etc.)

Campania de comunicare s-a dezvoltat pe modelul cercurilor concentrice, pornind de la grupul țintă direct interesat de obligațiile pe care le implică calitatea de proprietar de teren în situl *Natura 2000* și care este primul afectat de pierderea biodiversității din Aria naturală protejată „Moldova Superioară” prin seminariile organizate în fiecare din comunitățile pe care se extinde Aria naturală protejată „Moldova Superioară” extinzându-se apoi, prin organizarea meselor rotunde, la publicul larg interesat de implementarea unui plan de management pentru aceasta.

Aplicanții proiectului au promovat valoarea biodiversității din Aria naturală „Moldova Superioară” și la alte evenimente organizate cu prilejul unor zile din calendarul ecologic, la comunități științifice interesate de protejarea speciilor și habitatelor de importanță comunitară și/sau națională *in situ*, prin prezentarea rezultatelor proiectului la manifestări științifice naționale și internaționale.

S-a pus accent pe impactul pierderii biodiversității, oferind îndrumări pentru acțiuni concrete și conducând la crearea unui forum deschis de dezbateri între toți factorii interesați.

Tipurile de activități prinse în *Planul de comunicare* utilizate în cadrul proiectului au fost:

1. Comunicare directă

a) Comunicare internă: ședințe de lucru, telefoane, schimb de informații între specialiștii care implementează *Planul*;

b) Comunicare externă: seminar, sondaje de opinie, dezbateri publice, întâlniri ale grupului de lucru, anunțuri publice.

2. Informare: comunicate de presă, articole publicate, conferințe, anunțuri publice, posibilitatea de comunicare pe e-mail, prin pagina web a beneficiarului implementării proiectului și a partenerului.

3. Dezvoltare de materiale: elaborare și editare de tipărituri, web site.

4. Mecanisme de răspuns:

a) Analiza campaniei de conștientizare privind importanța conservării biodiversității în Aria naturală protejată „Moldova Superioară” prin activitățile de comunicare/informare, prin studiul de evaluare a schimbărilor atitudinal-comportamentale față de conservarea biodiversității realizat la finalul proiectului.

b) Analiza impactului activității de conștientizare asupra beneficiilor pe care le aduce conservarea și utilizarea durabilă a patrimoniului natural din Aria naturală protejată „Moldova Superioară” în urma organizării seminariilor.

c) Monitorizare internă continuă.

d) O echipă managerială instruită pentru asigurarea unui management conservativ și un dialog eficient cu factorii interesați pentru aria naturală protejată.

7. Activitățile de comunicare derulate

– două sondaje de opinie, finalizate cu un studiu de evaluare a schimbărilor atitudinal-comportamentale față de conservarea biodiversității în rândul populației din unitățile administrative pe al căror teritoriu este aria naturală;

– cinci mese rotunde, pentru consultarea publicului interesat de efectele implementării unui plan de management pentru Aria naturală protejată „Moldova Superioară”;

– cinci mese rotunde, câte una în fiecare localitate prinsă în proiect, la finalul avizării planului de management, pentru diseminarea către publicul interesat cu privire la prevederile planului de management și modul de relaționare a acestuia cu autoritățile de mediu în vederea asigurării unui management durabil al Ariei naturale protejate „Moldova Superioară”;

– cinci seminarii de informare (comunicare, conștientizare) a publicului interesat, a publicului țintă, asupra importanței conservării biodiversității din Aria naturală protejată „Moldova Superioară”, câte un seminar în fiecare unitate administrativă pe al cărui teritoriu se află situl *Natura 2000*: comunele Breaza, Fundu Moldovei, Pojorâta, Sadova și municipiul Câmpulung Moldovenesc;

– un concurs de proiecte de mediu pentru elevii din comunitățile incluse în proiect. Tematica acestui concurs este de comunicare a importanței conservării biodiversității în Aria naturală protejată „Moldova Superioară”, prin punerea în valoare a serviciilor ecosistemelor din arie: de sprijin, de aprovizionare, de reglare, culturale;

– două conferințe de presă;

– o dezbatere publică.

Astfel, eficiența *Planului de comunicare* privind importanța prezervării biodiversității biologice din Aria naturală protejată „Moldova Superioară” a fost dovedită prin finalizarea elaborării unui *Plan de management al rezervației* prin consultarea și consensul tuturor factorilor interesați, avizat de către autoritatea competentă pentru protecția mediului.